

Gass-flaska

Krefter i sving

Fjæra og sjøen har alltid hatt dragning på pensjonisten. Det kommer sikkert av at både bestekompisen, vår felles fetter og jeg tilbragte mye tid nede i fjæresteinene da vi vaks opp. Allerede tidlig begynte vi å tjuske under onkel Ingvald-kaia. Begrepet tjuske er i høyeste grad lokalt. Jeg har aldri hørt ordet andre steder enn på den nordvestre delen av Sørøya. Å tjuske betyr å fiske, men ikke etter stor fisk, og redskapene er heller ikke ordentlig snøre og angel. Snøret vi brukte, var sytråd og kroken ei tilbøydd knappenål. Vi

tjusket selvfølgelig tjusk, som er ny klekket sei-ynge som det er flust av rundt kaistolpene. Denne yngelen ble holdt levende i sjøvann som vi brukte å ha i ei sinkbøtte, for plastbøtter fantes ikke da jeg var barn, i hvert fall ikke på Langstrand. Det var ikke bare tjusken som fikk sitt midlertidige opphold i bøtta. Også tangsprellen som det var mye av under fjæresteinene, maråte, sjølus (lakselus) og alskens kokkelurer som var hus til småkreps, fikk nyte tilværelsen i akvariet. Stein og tare hadde naturligvis også funnet sin plass, så vi sørget for at habitatene var tilpasset de levende småskapningene. Vi kunne holde på i timevis før vi blei lei og tømte alt vi hadde samlet i bøtta, ut i havet igjen.

Det var ikke bare tjusking og tangsprellen som opptok oss. Vi søkte utfordringer, som barn alltid gjør. Vår utfordring bestod i å klatre på kaistokkene under kaia. Det var om å komme seg velberget på alle stokkene via tverrstokker og kaipute. Det var ikke til å unngå å falle i sjøen når vi plutselig sklei på de sleipe, taregrodde stokkene, når det var fjære sjø. Når vi var så uheldige å bli våte, særlig på beina, gikk vi ikke hjem, for da var det kjeft å få, for at vi hadde vøta oss ut. Nei, da var det bedre å range av seg de våte plaggene og først vri dem så godt vi klarte, for etterpå å banke dem kraftig mot store steiner, for å få dem høvelig tørr igjen.

Hovedferdselsåra, var ikke grusveien, men fjæra. En fjæralek, som vi ofte lekte, var å «røre stein», som var det lokale navnet på leken. Det var om å gjøre å komme seg lengst mulig i tilnærmet strak linje uten å «røre stein». Dersom steinen rørte på seg når vi trakk på den, var vi ute av leken. En gang bestekompisen og jeg lekte «røre stein», kunne leken fått en katastrofal utgang. Mellom store steiner nede i flomålet fant vi ei stor gassflaske. Den var minst en meter lang, og den så ganske ny ut.

Bestekompisen min, var en type som var meget nysgjerrig og en handlingens mann. Han ville gjerne få undersøkt om det var gass igjen på flasken.

Vi undersøkte påfyllingsventilen øverst på flasken og vi prøvde å reise den opp, men den var tung og det var vanskelig å få den opp i stående stilling. Kompisen min var en gutt som ikke ga seg før han fikk klarhet i sine spekulasjoner, så han pønsket fort ut hvordan vi skulle få gassen ut av flasken, hvis det var gass på den. Det var bare en

måte å finne det ut på, og det var å få knekt ventilen. Vi begynte å slå på ventilen med høvelig store steiner, men ingenting skjedde. Til slutt tok vi i fellesskap en stor stein som vi så vidt greide å løfte opp fra fjæra. Denne steinen løftet vi så høyt vi klarte og slapp den ned på ventilen.

Med et smell brakk ventilen tvert av og et hvin som mest kan sammenlignes med et geværskudd, kom fra åpningen. Det var bare det at denne lyden var vedvarende. Ikke bare hylte og hvinte det, men flaska brøytet seg vei og for som et prosjektil mellom fjæresteinene. Vi hadde vett nok til å springe så fort beina bar oss vekk fra torpedoen vi hadde utløst, og heldigvis ble ingen av oss skadet. Jeg er sikker på at hvis en av oss hadde blitt truffet av enten ventilen som fløy gjennom lufta, gasstrålen, eller selve flaska, kunne det endt med katastrofe. Det er slettes ikke sikkert at jeg hadde sittet her og blogget hvis det verste hadde skjedd.

Da det stilnet og flaska var tom for gass, våget vi oss tilbake for å se på beistet. Store steiner var skyflet til side og det var svære bunker i flaska. Det er ikke tvil om at flaska hadde vært full av gass, og at bestekompisen min hadde fått stilt sin nysgjerrighet. Det vi ikke tenkte på, var om gassen var giftig, men det var den nok ikke, for ingen av oss fikk varige men etter hendelsen. Det er allikevel tenkelig at det var hvinet fra den ekspanderende gassen som utløste min tinnitus, for jeg har hatt sporadiske tinnitus-plager fra barnsben av.